

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

της

ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

για το 6^ο συνέδριο

Κώστα, η απομνημόνευση είναι χρήσιμη και αναγκαία.
Το θέμα είναι πόσο τη κάνεις. Πριν από μερικές
μέρες για ευότητα δεν έφτανες μ' αυτό το πρόσωπο.
Το κείμενο αυτό θα απογοητεύσει. Θα δείξει
ένα ΠΑΣΟΚ που αναγνωρίζει ότι είναι σε βαθιά
κρίση και φάσκει διάφορο. Και αμφισβητεί αυτώσχει
διάφορο. Το δείχνει; Εγώ δεν αρφιοδοτώ την εικόνα.
Αλλά σιωπάζεις απ' αυτό που θεωρώ αιτία. Και αυτό
έγραφα δ' έγραφα και ωμά άμα. Και η εικόνα θα ήταν
πολύ διαφορετική. Ένα ΠΑΣΟΚ που δείχνει και ένα
ΠΑΣΟΚ που ερωδοτεί τι λέει
Αθήνα, Σάββατο 6 Οκτωβρίου 2001 Έσύ ο γραμματέας

Το κύριο ερώτημα είναι: Έσύ ο γραμματέας
για τη δράση της ΚΕ και της οργάνωσης που ησους
ωστόσο. Η απάντηση είναι: Λες ότι εμείς που
ημερών σου ορα έγιναν χειρότερα.
Δεν είναι τρίτος. Και άρα θα πρέψει να
υπάρχει ένα ωριμασμένο συμφέρον και για την
ημερίδα (στο σύνταξή της) και για όλα. Μαλλον
αφέτυχαν.

4.10.01.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

μπροστά στις νέες ανάγκες

Τα δραματικά γεγονότα των ημερών έφεραν ορμητικά στο προσκήνιο τα πραγματικά δεδομένα και τα προβλήματα της νέας εποχής που μόλις τώρα ανατέλλει.

Τα πράγματα διαψεύδουν όσους επαναπαύτηκαν στη μακρόχρονη μεταβατική περίοδο που άρχισε με την πτώση του «τείχους του Βερολίνου» και την κατάρρευση των καθεστώτων του «κρατικού σοσιαλισμού». Δεν αρκεί πια η ρητορική επίκληση και περιγραφή της νέας εποχής που δίνει το άλλοθι σε μια προσήλωση σε δόγματα, σχέσεις και βεβαιότητες του παρελθόντος. = αυτοί δεν
αγνοούν

Το ΠΑΣΟΚ, το κόμμα στη χώρα μας που στις κρίσιμες συγκυρίες και στις δραματικές στροφές της ιστορίας έβλεπε πάντοτε μακριά, δεν έχει άλλη επιλογή. Οφείλει και σήμερα να αναμετρηθεί με τον εαυτό του και την ιστορική του ευθύνη που απορρέει από τις ανάγκες της νέας εποχής. Να βρούμε πάνω σ' αυτές τις ανάγκες τον ιστό που μας ενώνει ξανά σ' ένα ρωμαλέο πλειοψηφικό ρεύμα. Και να απαντήσουμε στα ερωτήματα και τις αγωνίες της μεγάλης πλειοψηφίας του λαού για την πορεία της χώρας, για τη ζωή των πολιτών στις νέες συνθήκες, για την προοπτική της προοδευτικής και δημοκρατικής παράταξης που οφείλει και τώρα να οδηγήσει τα πράγματα μπροστά.

Ο Απολογισμός της Κ.Ε δεν μπορεί να είναι ένα τυπικό κείμενο που περιγράφει γεγονότα και δράσεις, δυνατότητες και αδυναμίες, ορθές επιλογές και λάθη, ριζοσπαστικές ή συντηρητικές οργανωτικές προτάσεις. Ο Απολογισμός της Κ.Ε οφείλει να θέσει το ΠΑΣΟΚ ως πραγματικό πολιτικό μέγεθος που σφυρηλατήθηκε σε μια ολόκληρη διαδρομή μπροστά στις νέες ανάγκες. Γιατί αυτό που απαιτούν οι καιροί είναι να πούμε καθαρά αν είμαστε έτοιμοι να συμπυκνώσουμε στη σημερινή ιστορική στιγμή το ιδεολογικό, το πολιτικό, το κοινωνικό, το πολιτισμικό πρόταγμα του νέου ιστορικού κύκλου και να αλλάξουμε ριζικά το ΠΑΣΟΚ ως υποκείμενο για να μπορεί να ανταποκριθεί.

αυοίλει
για ζεράσια
θυή'τ'νοη-
ση'θυή'η-
ση των
Θεσων
έκ νέου
Λα'θου

ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ

ΤΟ ΠΑΣΟΚ στην ιστορική του διαδρομή...

Για να μπορούμε να κρίνουμε πιο συγκεκριμένα την πορεία των τελευταίων χρόνων πρέπει να συμφωνήσουμε κατ' αρχή στο ευρύτερο πλαίσιο της ιστορικής μας διαδρομής. Πως ξεκινήσαμε και πως φθάσαμε ως εδώ.

1. Ξεκινήσαμε ως η πραγματική υπέρβαση του παλαιού πολιτικού κόσμου. Αποτελέσαμε από την αρχή ιδεολογική, πολιτική και κοινωνική τομή στη δημόσια ζωή που σημάδεψε τον κύκλο της Μεταπολίτευσης για να κυριαρχήσει στη συνέχεια στο μεγαλύτερο μέρος του και μέχρι το τέλος του. Και σήμερα στην είσοδο της νέας εποχής εξακολουθούμε να είμαστε ο κεντρικός πόλος αναφοράς, μετεξέλιξης και προοπτικής του πολιτικού συστήματος. Εξακολουθούμε να διαθέτουμε την πολιτική και κοινωνική πρωτοβουλία και να καθορίζουμε ~~εν δυνάμει~~ τα δεδομένα και της νέας εποχής.
2. Ξεκινήσαμε διαφορετικά από τα κόμματα της ιστορικής αριστεράς ιδιαίτερα από τα σοσιαλδημοκρατικά κόμματα της Δύσης. Όχι ως συνέχεια και μετεξέλιξη συνδικαλιστικών αγώνων και οργανώσεων ή πολιτική έκφραση επι μέρους κοινωνικών διεκδικήσεων αλλά κατ' ευθεία ως πολιτικό ριζοσπαστικό κίνημα εθνικής και κοινωνικής αναφοράς και ανασυγκρότησης του τόπου. Γι' αυτό και η αυτοοργάνωση υπήρξε επαναστατική επιλογή. Απαιτήθηκαν σχεδόν τρία χρόνια (Σεπτέμβριος '74 - Ιούνιος '77) για να ολοκληρώσουμε την πρώτη ουσιαστική σύνθεση απόψεων που μας μετέτρεψε σε εν δυνάμει κόμμα εξουσίας πάνω στη στρατηγική συμφωνία του «δημοκρατικού δρόμου για το σοσιαλισμό».
3. Στη διαδρομή μας επιχειρήσαμε να οικοδομήσουμε τον τρίτο δρόμο ανάμεσα στις παραδοσιακές εκδοχές του σοσιαλδημοκρατικού και τρίτο-διεθνιστικού κομματικού προτύπου. Μπορούμε με παρρησία να ομολογήσουμε ότι δεν ολοκληρωθήκαμε ως σύγχρονος σοσιαλιστικός σχηματισμός. Η γρήγορη εμπλοκή στην άσκηση, τη νομή και τη διαχείριση της εξουσίας, ο «κρατισμός» και ο «κυβερνητισμός» οδήγησαν σε προϊούσα αποϊδεολογικοποίηση και απόσταση από την κοινωνία. Από κόμμα - μαζών γρήγορα μετασχηματιστήκαμε σε κόμμα εξουσίας και από κει σε κόμμα αντιπροσώπων και αξιωματούχων. Ένας συνδυασμός δημοκρατικού συγκεντρωτισμού στην κορυφή και πολιτικού φιλελευθερισμού στη βάση αποτέλεσε το δίπολο αναπαραγωγής και συντήρησης του πλειοψηφικού ρεύματος και αποτελεσματικής άσκησης της κυβερνητικής εξουσίας.
4. Στην ίδια διαδρομή η σχέση μας με τις δυνάμεις της ιστορικής αριστεράς παρά τις διαδοχικές πρωτοβουλίες μας που ξεκίνησαν από το 1975 πέρα από το πρακτικό αποτέλεσμα της δημοκρατικής συνεργασίας στους Δήμους το '78 και το '82 και επι μέρους συνεργασιών στα συνδικάτα, ουδέποτε μπήκαν σε πορεία μακρόχρονης και φερέγγυας συνεργασίας εδραιωμένης στη στρατηγική σύγκλιση και την ουσιαστική προγραμματική και πολιτική συμφωνία. Ανάμεσα στον δικό μας «ηγεμονισμό» της

Αυτό αωσα.
με άρνηση
της ωρείας
μετά το
81
λαϊδοι

Αγώσε δει
ωαρουαία
με φουο
εμείς τα γαι-
υόμενα
αυτά. Και
αλλά αωμα.
τα ο ωω
Γερμανισ

αυτοδυναμίας και τη δική τους «αυθεντία» του ρυθμιστικού ρόλου οι πορείες υπήρξαν αυτόνομες και αποκλίνουσες.

5. Από το 1985 τέθηκε το ερώτημα της ανασυγκρότησης και της στροφής στην κοινωνία με τη διαζευκτική μορφή:

Αν θα εξακολουθήσουμε να εκφράζουμε συλλογικές κοινωνικές ανάγκες ή αν θα ολοκληρωθούμε ως σχηματισμός που απλώς αθροίζει τιμαρεία νομής εξουσιών. Και παράλληλα αναλήφθηκε άλλη πρωτοβουλία για δημοκρατική συνεργασία που αποδυναμώθηκε και εγκαταλείφθηκε λίγους μήνες μετά τις δημοτικές εκλογές του '86. Οι διαδοχικές προσπάθειες που αναλήφθηκαν συνέβαλαν αποφασιστικά στη διαρκή νικηφόρα πορεία, απέτυχαν, όμως, στο βασικό τους στόχο.

6. Το 1996 στο δρόμο από τον Ανδρέα Παπανδρέου στον Κώστα Σημίτη η ήδη οριζόντια στο εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ διαχωριστική γραμμή (όπως και σ' όλους τους σχηματισμούς και χώρους) ανάμεσα στις δυνάμεις της «ιστορικότητας» και τις δυνάμεις της «νεωτερικότητας» οδήγησε στη σχηματική αντιπαράθεση του «παλιού» με το «νέο» ΠΑΣΟΚ. Και πάλι το πολιτικό αποτέλεσμα υπήρξε η νικηφόρα πορεία και η αναπαραγωγή του πλειοψηφικού ρεύματος μέσα από δύο διαδοχικές και κρίσιμες νίκες. Και πάλι το οργανωτικό αποτέλεσμα παραμένει μέσα στο κλειστό περίβλημα των παγιωμένων σχέσεων εξουσίας και ισορροπιών. Οι ακραίες αντιλήψεις αυτής της αντιπαράθεσης είτε με την πρακτική της αναπαραγωγής των εσωκομματικών χαρακωμάτων, είτε με την ανιστόρητη επιδίωξη της διάλυσης ή της αντικατάστασης από τα έξω του παλαιού κράτησαν καθηλωμένο το χώρο. Ο μετασχηματισμός και η υπέρβαση του ενιαίου και πλειοψηφικού ΠΑΣΟΚ έπρεπε επιτακτικά να πατήσει πάνω στο έδαφος της νέας πραγματικότητας.

Ήδη η ορμητική έλευση της νέας εποχής διαμόρφωνε και νέα ιστορικά δεδομένα. Πολιτικά, κοινωνικά, πολιτισμικά, οικονομικά. Δεδομένα που οδηγούσαν στην ανάγκη επαναθεμελίωσης και επανακαθορισμού των πολιτικών και ιδεολογικών κατηγοριών που κυριάρχησαν στο μεταπολιτευτικό ιστορικό κύκλο. Από την αρχή της δεκαετίας του '90 ο Α. Παπανδρέου στη Μαδρίτη και μετά το '96 ο Κώστας Σημίτης, αλλά και το ΠΑΣΟΚ στο σύνολό του μπήκαν στη σφαίρα αυτού του νέου προβληματισμού.

Με τους σύγχρονους στρατηγικούς στόχους μας:

- Για την ισχυροποίηση της θέσης της χώρας σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο κόσμο
- Για την οικονομική και κοινωνική μας ανάπτυξη σε ένα περιβάλλον παγκοσμιοποίησης
- Για τον πολιτισμό μας σε μια εποχή ανεμπόδιστης κυκλοφορίας της πληροφορίας
- Για το κράτος και τους θεσμούς σε μία περίοδο επικίνδυνης όσμωσης της πολιτικής με την οικονομία και σύμφυσης και διαπλοκής των εξουσιών
- Για τα κόμματα και τους νέους όρους πολιτικής αντιπαράθεσης
- Για τα ΜΜΕ και την επίδραση τους στα πρότυπα ζωής, κατανάλωσης και κοινωνικής συμπεριφοράς.

Το κόμμα μας οφείλει πάνω σ' αυτούς τους στόχους να αρθρώσει το νέο πολιτικό του λόγο και να διαμορφώσει τη νέα προοδευτική του πρόταση και πράξη.

Εξ άλλου στο ΠΑΣΟΚ σ' όλη του τη διαδρομή η προσαρμογή στα νέα δεδομένα υπήρξε πάντοτε η μεγάλη του δύναμη και ικανότητα, η δύναμη ανανέωσης και νίκης.

8. Σήμερα γυρίζοντας το βλέμμα προς τα πίσω και αποτυπώνοντας τα πραγματικά δεδομένα της πορείας μας οφείλουμε να συμφωνήσουμε σε μια ιστορική μετατόπιση. Το ΠΑΣΟΚ δεν διακρίνεται στην «ανδρεϊκή» και τη «μετα-ανδρεϊκή» του περίοδο ή στην «προ» και «μετα-σημειτική» εποχή. Δεν χωρίζεται στη βάση του χρόνου της διαδοχής αλλά στο εύρος των δεκαετιών. Το ΠΑΣΟΚ της δεκαετίας του '70, με αυτό της δεκαετίας του '80 ή της δεκαετίας του '90 κάθε φορά συνέβαλε με το δικό του ανεπανάληπτο τρόπο, αλλάζοντας το ίδιο, στην εξέλιξη και την ολοκλήρωση του μεταπολιτευτικού κύκλου.

Δεν συμβαίνει με τα
ωρολογια

Θα έρθει. Αλλά
σοφιστάμε τώρα
διαδοχολογία

Εντελώς επιγραμματικά :

◆ Δεκαετία '70 : Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Ο Ελληνισμός βγαίνει από το μακρύ σκοτάδι της δικτατορίας με ιστορική αυτογνωσία. Η Δημοκρατία αποκαθίσταται. Οριοθετούνται τα εθνικά και πανδημοκρατικά αιτήματα για μια αξιοπρεπή κοινωνική οργάνωση. Νομιμοποιείται η ηγεμονία των προοδευτικών ιδεών για πρώτη φορά μετά το μεγάλο πόλεμο. Είναι εξελίξεις που η ίδρυση και η πορεία του ΠΑΣΟΚ αποτύπωσε ανάγλυφα στο νέο πολιτικό και κοινωνικό χάρτη της χώρας.

◆ Δεκαετία '80 : Η ΑΛΛΑΓΗ

Το σύνθημα που συσπείρωσε την μεγάλη πλειοψηφία του λαού και τη μετατρέπει σε συνεκτική και προοδευτική πολιτική δύναμη και ισχυρή διακυβέρνηση. Σταματά ο κατήφορος και αναστρέφεται η πορεία του τόπου. Στο προσκήνιο για πρώτη φορά μετά τον εμφύλιο πόλεμο αναδύονται ενωμένες όλες οι δυνάμεις του Ελληνισμού. Μια αίσθηση περηφάνιας, αναγέννησης, δικαιοσύνης και ισότητας κυριαρχεί. Η Ελλάδα στέκεται στα πόδια της και δίνει τη μάχη της από καλύτερες θέσεις. Οι πρώτες ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις οικοδομούνται.

◆ Δεκαετία '90 : Ο ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ

Διευρύνονται και ολοκληρώνονται οι μεταρρυθμίσεις στην οικονομία, την κοινωνία, τη δημοκρατία, τους θεσμούς σε όλες τις όψεις της κοινωνικής ζωής. Διαμορφώνεται η βάση της σύγχρονης και ισχυρής κοινωνίας που οδηγεί εν δυνάμει στη σύγχρονη και ισχυρή Ελλάδα. Για πρώτη φορά η χώρα πετυχαίνει συγκεκριμένους και ορατούς στόχους που έχουν άμεση σχέση με τις τεράστιες ανάγκες της νέας εποχής.

Οι πολιτικές θέσεις που η Κ.Ε προτείνει στο Συνέδριο ακριβώς σ' αυτή την ιστορική αποτίμηση αναφέρονται. Για να σπάσει ο φαύλος κύκλος των αντιπαραθέσεων που είτε προσπαθούν να ακυρώσουν τη δεκαετία του '80, είτε να μειώσουν και να υποτιμήσουν τη δεκαετία του '90.

Με την ένταξη στην ΟΝΕ έκλεισε κι αυτός ο κύκλος και σήμερα οφείλουμε να ανοίξουμε το δρόμο στη δεκαετία του 2000 με κεντρικό στόχο την Ασφάλεια και την Ευημερία.

9. Είναι ιδιαίτερα κρίσιμη αυτή η διαπίστωση ενόψει αλλαγής και μετεξέλιξης του ίδιου του πολιτικού συστήματος. Γιατί οι όροι κάτω από τους οποίους μπορεί να διαμορφωθεί η νέα προοδευτική πολιτική και κοινωνική πλειοψηφία, η ανασύνθεση του ευρύτερου χώρου της κεντροαριστεράς και η σύνθετη διαδικασία της πολιτικής διεύθυνσης του σύγχρονου κοινωνικού συνασπισμού επιβάλλουν στο ΠΑΣΟΚ να υλοποιήσει το διαρκώς αιτούμενο :

Την ανασυγκρότηση και τη μετεξέλιξη του στο ΠΑΣΟΚ της νέας εποχής μέσα από την υπέρβαση και το μετασχηματισμό των παλιών σχέσεων, αντιπαραθέσεων, ισορροπιών και δεδομένων.

Το ερώτημα, βέβαια, εξακολουθεί να παραμένει αμετακίνητο. Αν, δηλαδή, η ανασυγκρότηση και η μετεξέλιξη θα συντελεστεί με όρους ~~πιστοφής~~ στην κοινωνία ή με όρους αναπαραγωγής και ανακατανομής των εξουσιαστικών σχέσεων που διαμορφώσαμε στην προηγούμενη ιστορική φάση. Και εδώ είναι το στοίχημα που αφορά το ΠΑΣΟΚ ως πολιτικό σχηματισμό κι όχι ως απλό κυβερνητικό κόμμα που διαχειρίζεται τα πράγματα.

10. Αν πριν από λίγο καιρό είχαμε την πολυτέλεια να ομφαλοσκοπούμε, να μένουμε φανατικά προσηλωμένοι στα εσωκομματικά μας χαρακώματα, να δίνουμε την αίσθηση ότι η εξουσία μας μπορεί να αναπαράγεται αυτόματα και όσο μας ενώνει θα κυβερνούμε τη χώρα, τώρα πια δεν την έχουμε.

Τα τελευταία δραματικά γεγονότα επαναπροσδιορίζουν κυριολεκτικά τις έννοιες της Ανάπτυξης, του Κράτους Δικαίου, της διεθνούς συνεργασίας, της Δημοκρατίας, της ανοιχτής κοινωνίας. Επανακαθορίζουν τις προτεραιότητες και τις ιεραρχήσεις της πολιτικής. Αυτό που σήμερα οφείλουμε να επαγγελθούμε και να πραγματώσουμε στη δεκαετία του 2000 μέσα από το νέο κοινωνικό συμβόλαιο για την Ασφάλεια και την Ευημερία ξεπερνά κατά πολύ ότι μέχρι τώρα κάναμε και προπαντός καθιστά δευτερεύον ότι μέχρι τώρα μας χώριζε. Σ' αυτό το πλαίσιο πρέπει να ιδωθούν οι σταθμοί της πορείας μας από το 5^ο έως το 6^ο Συνέδριό μας.

Τα παραπάνω δεν έχουν σχέση με Αωροσημό. Έχουν σχέση με ωροσημείο και εμμεσα ξέρετε ότι ο Αωροσημός είναι αρνητικό.

ΑΠΟ ΤΟ 5^ο ΕΩΣ ΤΟ 6^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ οι σταθμοί της πορείας μας...

αυτό σημαίνει ότι
εάν είχαμε κάνει
αυτά με λάθος

Το 5^ο Συνέδριο του Κινήματος διεξήχθη κάτω από τη σκιά της υπόθεσης Οτσαλάν και με τον πόλεμο στο Κόσσοβο να βρίσκεται σε εξέλιξη σε μια φάση δύσκολη για το ΠΑΣΟΚ και την απήχηση του στην ελληνική κοινωνία. Η παράταξη αμύνθηκε απέναντι στις δυσμενείς εξελίξεις και επιχείρησε να ανασυνταχθεί. Παρ' ότι η πολιτική αντιπαράθεση κινήθηκε στο πλαίσιο των παραδοσιακών σχέσεων και αντιθέσεων και της αναπαραγωγής των συσχετισμών του '96 το ΠΑΣΟΚ ενδυναμώθηκε πολιτικά.

Η νέα Κ.Ε όφειλε να οργανώσει τα βήματα της πορείας ώστε να παραμείνουμε στη νικηφόρα στρατηγική.

- ◆ Πρώτος κρίσιμος σταθμός της πορείας ήταν οι Ευρωεκλογές του '99. Σ' αυτές η κύρια αιχμή της πρότασης μας υπήρξε η πολιτική μας συμβολή ως δύναμης σταθερότητας στη φλεγόμενη περιοχή και η επιτυχής διασφάλιση των πόρων για το 3^ο ΚΠΣ και την αγροτική οικονομία μέσα από τη σκληρή διαπραγμάτευση για την «Agenda 2000». Η προοπτική της ΟΝΕ διασφάλιζε μια σταθερή πορεία προς τα εμπρός.

Η Κ.Ε εκτιμώντας το αποτέλεσμα των ευρωεκλογών σε σχέση με το στόχο μας που ήταν «ΠΑΣΟΚ – νίκη – πρώτο κόμμα» το χαρακτήρισε δυσμενές. «Χάσαμε αλλά σταθήκαμε όρθιοι. Δεν κέρδισε η Ν.Δ». Και διατύπωσε ένα «σχέδιο δράσης και κοινωνικής παρέμβασης» ταυτόχρονα με την ανασύνταξη των δυνάμεών μας. Έθεσε γι' αυτό δύο πολιτικούς στόχους. Να επαναπροσεγγίσει τουλάχιστον το 10% από το εκλογικό σώμα και να εμφανίσει την εικόνα μιας συντεταγμένης και ενωμένης παράταξης το ΠΑΣΟΚ. Και οι δύο στόχοι επιτεύχθηκαν στη διάρκεια της πορείας προς τις βουλευτικές εκλογές του 2000 με αποτέλεσμα να νικήσουμε ξανά.

- ◆ Τα γεγονότα που ακολούθησαν τις ευρωεκλογές μπορούν να αποτυπωθούν πάνω στον καμβά μιας πραγματικής πορείας νίκης. *αξιοποιούνται την οικονομική αφορεία ενσωματώνοντας*

- ~ Στη ΔΕΘ του '99 η Κυβέρνηση *εμφάνισε μια πιο ανοικτή* κοινωνική πολιτική με βάση το πλεόνασμα της αναπτυξιακής μιας προσπάθειας.
- ~ Στον Προϋπολογισμό του 2000 αποτυπώθηκε η σίγουρη στόχευση της ένταξης της ΟΝΕ.
- ~ Με την απόφαση του Ελσίνκι και το ταξίδι Κλίντον στην περιοχή η Ελλάδα ισχυροποίησε αισθητά τη θέση της στην Ευρώπη και την διεθνή κοινότητα.
- ~ Με την πρωτοβουλία μας για την επανεκλογή του Κ. Στεφανόπουλου στην Προεδρία της Δημοκρατίας αναγκάσαμε τη Ν.Δ σε μια μετέωρη κατ' αρχή και αμυντική στη συνέχεια στάση.
- ~ Με την προκήρυξη των πρόωπων εκλογών μπήκαμε στην τελική ευθεία της *διπολικής* αναμέτρησης *γιατί;*

- ◆ Η δύσκολη αλλά σημαντική και μεγάλη νίκη μας στις εκλογές του Απριλίου του 2000 ήταν ο επόμενος σταθμός της πορείας μας. Με πρόταση μας το εκλογικό μας πρόγραμμα, με συγκεκριμένες δεσμεύσεις για το έργο και την πολιτική μας,

Ένα γεγονός αξιοσημείωτο από τον τρόπο παρουσίασής:

Αφιερώνει *ωέντε γραμμές* στη *ύλη της εκλογής* με δύο χαρακτηρισμούς: «*δύσκολη*» «*ελάχιστη διαφορά*» ενώ *θεγνύει* στην αρεστική *αφί* γραμμή για το ΠΑΣΟΚ - *η εικόνα σχηματίζει ο τρίτος;*

Μωός!

με το ΠΑΣΟΚ ενωμένο και δυνατό να δίνει τη μάχη πετύχαμε για πρώτη φορά στον τόπο τρίτη συνεχόμενη νίκη έστω και με ελάχιστη διαφορά.

Το ΠΑΣΟΚ αυτών των εκλογών δεν ήταν το ίδιο με αυτό των προηγούμενων τοπικών εκλογών ή ευρωεκλογών.

Οι προγραμματικές δηλώσεις της Κυβέρνησης που ακολούθησαν και η 5^η Σύνοδος της Κ.Ε. έθεσαν με σαφήνεια το πλαίσιο των επιλογών, των ιεραρχήσεων και των προτεραιοτήτων της πολιτικής μας.

Με ιδιαίτερη έμφαση στη μεταρρυθμιστική προσπάθεια στους τομείς που η κοινωνική οργάνωση εμφάνιζε ακόμη αξεπέραστες ανεπάρκειες και σ' εκείνους που αφορούν κυρίως το κοινωνικό κράτος και την καθημερινότητα του πολίτη.

αρεαί;

- ◆ Ο τρίτος σταθμός υπήρξε για μας η ολοκλήρωση της ένταξης της Ελλάδας στην ΟΝΕ που έφερε τη χώρα αναβαθμισμένη στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι.

Η Ελλάδα στην πιο κρίσιμη ίσως στιγμή της νεώτερης ιστορίας της γυρίζει σελίδα και αντιμετωπίζει από καλύτερη θέση τα προβλήματα και τις ανάγκες της.

Από το καλοκαίρι του 2000 αρχίζει μια νέα εποχή για τον τόπο. Μια εποχή που δεν αφορά μόνο το κλίμα σταθερότητας στην οικονομία, το άνοιγμα νέων δυνατοτήτων και ευκαιριών για τους Έλληνες και την Ελλάδα αλλά και καλύτερη εξυπηρέτηση των εθνικών συμφερόντων. Ο τρόπος που η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετώπισε την πρώτη αποτίμηση για την εταιρική σχέση με την Τουρκία το δείχνει καθαρά.

- ◆ Από το φθινόπωρο του 2000 ξεκίνησε η προσπάθεια υλοποίησης των βασικών μεταρρυθμίσεων που με το πρόγραμμα μας επαγγελλθήκαμε. Η αντιμετώπιση της ανεργίας και η αλλαγή στις εργασιακές σχέσεις, η μεταρρύθμιση του ΕΣΥ, η πορεία της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, η Συνταγματική Αναθεώρηση πήραν σειρά. Κι αυτά μέσα σ' ένα πλαίσιο συνεχιζόμενης οικονομικής σταθερότητας που εξασφάλιζε ο για πρώτη φορά πλεονασματικός προϋπολογισμός του 2001.

Ενώ ο προσανατολισμός, οι στόχοι, η φιλοσοφία των αλλαγών ήταν δεδομένες προεκλογικές μας δεσμεύσεις και στη σωστή κατεύθυνση ο τρόπος που τις διαχειριστήκαμε προκάλεσε μια σειρά προβλήματα. Η αφετηρία τους ενυπάρχει στην ίδια την πορεία του ΠΑΣΟΚ, στην λειτουργία των κυβερνητικών και κομματικών οργάνων και την αδυναμία του χώρου να αναδείξει στην κοινωνία το περιεχόμενο και τη χρησιμότητα τους. Έτσι, σε διαφορετικό βαθμό ανάμεσα τους, οι μεταρρυθμίσεις προχώρησαν μεν δεν άφησαν όμως τα σημάδια τους όσο θα έπρεπε στο κοινωνικό σώμα και το κυριότερο δεν επενδύθηκαν πολιτικά. Ένα μεγάλο πολιτικό όπλο για μας φάνηκε ότι αν δεν στρεφόταν εναντίον μας περνούσε ανεκμετάλλευτο.

- ◆ Στην ίδια περίοδο αναδύθηκε με ένταση το ζήτημα της σύμφυσης των εξουσιών και της διαπλοκολογίας που ανατροφοδότησε την «σκανδαλολογία» την οποία χρησιμοποίησε η ΝΔ στην προεκλογική της καμπάνια. Η μετάθεση για ένα κρίσιμο χρονικό διάστημα του κέντρου βάρους της πολιτικής και κοινωνικής ζωής σ' αυτό το ζήτημα δημιούργησε την πρώτη ουσιαστική υποχώρηση της ηγεμονικής μας θέσης και την αμφισβήτηση της πρωτοβουλίας μας στις εξελίξεις. Δημιουργήθηκε ένα άρρωστο πολιτικό κλίμα μέσα στο οποίο τα μεταρρυθμιστικά μας σχέδια έχαναν το σημαντικό βάρος τους.

Μια σειρά εξωγενείς παράγοντες και περιστατικά επιβάρυναν ακόμη περισσότερο το κλίμα.

Το δίνει
εμμέσα
μεταδοτικό
τρόπο

εφαρμογή του με ότι αυτό συνεπάγεται. Αποσαφήνιση προτεραιοτήτων, επανεξέταση επί μέρους πολιτικών, αναθεώρηση ιεραρχήσεων, εξειδίκευση κρίσιμων επιλογών, απόφαση σε ανοιχτά ζητήματα. Συμφωνήσαμε τέλος ότι το Συνέδριο δεν μπορεί να αναστείλει την εφαρμογή του προγράμματος μας, την κυβερνητική πολιτική και να καταστεί ένα πεδίο εσωστρέφειας και ομφαλοσκόπησης για το ΠΑΣΟΚ. Για το λόγο αυτό πρέπει να συνδεθεί με τα πραγματικά λαϊκά προβλήματα, με τις ανάγκες της συγκυρίας για τη χώρα, με την ορμητική είσοδο του ΠΑΣΟΚ στην νέα εποχή. Αυτό θα ενισχύσει το κυβερνητικό έργο, θα αποσαφηνίσει τις θέσεις μας ώστε να μην υπάρχουν διαφορετικές ερμηνείες, θα δώσει ένα πιο σύγχρονο περιεχόμενο στην ενότητα και τη συσπείρωση της παράταξης και θα διαμορφώσει -αν το καταφέρει- νέους όρους στη σχέση του ΠΑΣΟΚ με τις κοινωνικές δυνάμεις αλλά και τις υπόλοιπες προοδευτικές πολιτικές δυνάμεις.

- ◆ Η απόφαση της ΚΕ για τις πολιτικές θέσεις και η παρουσία του Πρωθυπουργού στη ΔΕΘ με την πολλαπλή αξία και σημασία της έδωσε το έναυσμα μια θετικής εξέλιξης. Η πορεία προς το Συνέδριο παρά τους ασφυκτικούς χρονικούς περιορισμούς ξεκίνησε καλά. Δεν σημαίνει ότι τα προβλήματα λύθηκαν ως δια μαγείας ή το κλίμα ανεστράφη θεαματικά. Έγινε όμως ένα μεγάλο πρώτο βήμα. Οι δραματικές εξελίξεις που ακολουθούν το τρομοκρατικό χτύπημα στις ΗΠΑ προσδίδουν στο Συνέδριο ακόμη ένα σημαντικό ρόλο. Το ΠΑΣΟΚ υπήρξε πάντοτε το κόμμα που έβλεπε μακριά και άνοιγε δρόμους. Έχει το χρέος και την ευθύνη να οπλίσει το νέο κοινωνικό συμβόλαιο για την ευημερία που εισηγείται με τους όρους και τις προϋποθέσεις της ασφαλούς πορείας της χώρας σ' ένα κόσμο που αλλάζει ραγδαία και ιχνηλατεί τους νέους δρόμους.

ΤΟ ΠΑΣΟΚ ΩΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

η ανολοκλήρωτη ανασυγκρότηση και μετεξέλιξη...

1. Η ανασυγκρότηση και μετεξέλιξη του Κινήματος στο ΠΑΣΟΚ της νέας εποχής και σ' αυτή τη χρονική περίοδο από το 5^ο έως το 6^ο Συνέδριο μας έμεινε ανολοκλήρωτη. Ο πλούσιος απολογισμός της δράσης της Οργάνωσης κυρίως σε κεντρικό επίπεδο που αποτυπώνονται στην πράξη δεν είχε το ανάλογο πολιτικό και κοινωνικό αντίκρισμα. Αυτή η βασική διαπίστωση συνοδεύει την παγιωμένη σχεδόν πραγματικότητα του υπάρχοντος ΠΑΣΟΚ σύμφωνα με την οποία :

➤ Ενώ εξακολουθεί να διαθέτει την πολιτική ηγεμονία, την προγραμματική επάρκεια και την ικανότητα διαχείρισης της εξουσίας και διακυβέρνησης της χώρας η προσαρμογή του ως συλλογικού υποκειμένου στα δεδομένα της νέας εποχής παραμένει ανολοκλήρωτη

= αμφισβητούνται οι ώριμοι και ώριμοι αιώνα.

2. Στο διάστημα που προηγήθηκε από το 5^ο Συνέδριο μέχρι σήμερα μπορούμε να διακρίνουμε δύο ξεχωριστές φάσεις με ενδιάμεσο σταθμό τις εθνικές εκλογές του 2000.

Η πρώτη φάση που ακολούθησε αμέσως μετά τις ευρωεκλογές θα μπορούσε να αποτυπωθεί ως «η πολιτική επιστροφή του ΠΑΣΟΚ στις νίκες». Η ανασύνταξη των δυνάμεών μας και η πορεία νίκης προς τις εκλογές του 2000 δεν επέτρεπε ιδιαίτερη ενασχόληση με την οργανωτική ανασυγκρότηση του Κινήματος. Ο στόχος ~~επετεύχθη~~ επιδιώκεται.

Για την νίκη όμως επιβεβαιώθηκε η αναμείμηση

Η δεύτερη φάση που από τις εθνικές εκλογές και μετά που βρίσκεται σε εξέλιξη και που το πρώτο βήμα της το οριοθετήσαμε μέχρι τις δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές του 2002 επικεντρώθηκε σύμφωνα με την απόφαση της Κ.Ε του Μαΐου του 2000 σ' ένα στόχο :

Την διαμόρφωση της νέας προοδευτικής πολιτικής και κοινωνικής πλειοψηφίας που προϋποθέτει και συμβαδίζει με την πολιτική αναβάθμιση, την ανανέωση και τη διεύρυνση του ΠΑΣΟΚ.

3. Τα βήματα που έγιναν είναι σημαντικά αν δει κανείς το συγκεκριμένο απολογισμό της Κ.Ε με τις Συνόδους της, την οργανωτική πολιτική και ανάπτυξη, τις Θεματικές Συνδιασκέψεις, την έναρξη των Περιφερειακών Συνεδρίων, τις πρωτοβουλίες για ενδυνάμωση της ιδεολογικής και πολιτικής μας παρέμβασης, τον επικοινωνιακό εκσυγχρονισμό του κόμματος, την προσπάθεια αναβάθμισης των διεθνών μας σχέσεων, αλλά και την ιδιαίτερη δράση κάποιων Τομέων της Κ.Ε.

Όμως, από την άλλη μεριά, η απόσταση από την κοινωνία εξακολουθεί να παραμένει μεγάλη, η συμβολή στην διαμόρφωση της πολιτικής ανεπαρκής, η οργάνωση του αναγκαίου κοινωνικού διαλόγου σε πρωτόλεια ακόμα μορφή, η διαμόρφωση των νέων κοινωνικών και πολιτικών συμμαχιών μας δεν ξέφυγε από κάποιες σποραδικές και μερικές κεντρικές πρωτοβουλίες.

Το ΠΑΣΟΚ ως ένα σύγχρονο ανοιχτό στην κοινωνία κόμμα, κόμμα μεταρρύθμισης, αλλαγής και εκσυγχρονισμού των πολιτικών δομών και μετεξέλιξης του πολιτικού συστήματος, κόμμα πολιτικών πρωτοβουλιών σε όλα τα επίπεδα, κόμμα

εξειδικευμένης κοινωνικής παρέμβασης και δράσης, δεν έχει ακόμη αποτυπωθεί στις συνθήκες της νέας εποχής. Το υπάρχον ΠΑΣΟΚ συνολικά και συλλογικά ως Κυβέρνηση, ως Κοινοβουλευτική Ομάδα, ως Οργάνωση, ως «αξιωματούχοι» σε αντιπροσωπευτικούς θεσμούς και στο κράτος, εξακολουθεί να αντιστέκεται στην αναγκαία υπέρβαση.

4. Όλοι συμφωνήσαμε στην πολιτική αναβάθμιση του Κινήματος και παρ' όλα αυτά το ΠΑΣΟΚ εξακολουθεί να διεκδικεί αλλά να μη κατακτά το διακριτό του ρόλο, την πρωτοβουλία και την παρέμβαση του στις πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις.

Που αποτυπώνονται όλα αυτά :

- Στη σχέση του Κινήματος με την Κυβέρνηση με ότι αυτό σημαίνει για την επεξεργασία και τη διαμόρφωση της πολιτικής αλλά και τη συνδιαμόρφωση κρίσιμων κυβερνητικών επιλογών.
- Στη σχέση του Κινήματος με τα μαζικά κινήματα που συχνά γίνεται τραυματική είτε γιατί δίνουμε την εικόνα του αναχώματος των κοινωνικών διεκδικήσεων, είτε γιατί υποτασσόμαστε σε λογικές άκριτης υποστήριξης αιτημάτων που κάθε άλλο παρά συμβάλλουν στην ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό της χώρας ή των τοπικών κοινωνιών.
- Στη σχέση του Κινήματος με την κοινωνία και ιδιαίτερα τις κοινωνικές δυνάμεις που συμφωνήσαμε ότι συναποτελούν τον προοδευτικό συνασπισμό καθώς και τον κοινωνικό διάλογο υπό τις παρούσες συνθήκες αδυνατούμε να οργανώσουμε και, πολύ περισσότερο, νέες αναπτυξιακές συμφωνίες να ολοκληρώσουμε σε κάθε επίπεδο (εθνικό, περιφερειακό, τοπικό).
- Στη σχέση του Κινήματος με τις άλλες προοδευτικές δυνάμεις του ευρύτερου χώρου της κεντροαριστεράς με τις οποίες ακροβατούμε ανάμεσα σε διακηρύξεις συνεργασίας και πρακτικές επιλεκτικές χωρίς να έχουμε μια θεσμική και ολοκληρωμένη προσέγγιση που ωστόσο καθίστανται ολοένα και περισσότερο αναγκαία

5. Όλοι συμφωνήσαμε στην ανάγκη ανανέωσης του Κινήματος και παρά τις αθρόες και μαζικές εγγραφές νέων μελών η αντανάκλαση της προσπάθειας στο θεσμικό κορμό του ΠΑΣΟΚ είναι υποτυπώδης. Η αιτία βρίσκεται στο γεγονός ότι η μαζική εισροή μελών γίνεται για την αναπαραγωγή και τη διεύρυνση του «κόμματος των αξιωματούχων» και όχι μέσα από την επιστροφή της πολιτικής, από τη συμμετοχή στις αποφάσεις, από την πολιτική επεξεργασία, στο σχεδιασμό, την παρέμβαση και τελικά τη δράση

Πώς αποτυπώνεται αυτό;

- σ' ένα πραγματικά ανοιχτό και μαζικό κόμμα που διαθέτει , όμως, πια φτωχές συλλογικές λειτουργίες
- σ' ένα κόμμα κεντρικής περιφερειακής και τοπικής «επετηρίδας» που διαθέτει μεν επάρκεια και πλήθος στελεχών, πολλαπλασιάζει δε τις ασύμβατες προσωπικές διαδρομές, τις αυτονομήσεις, που εμποδίζουν ευρύτερες και ισχυρότερες συνθέσεις
- σ' ένα κόμμα που ενδιάμεσα όργανα και στελέχη αντί να γίνονται οι φορείς πραγματικής και ουσιαστικής αποκέντρωσης των κομματικών εξουσιών εμφανίζουν την εικόνα διαμεσολαβητών σε κάθετες διαχωριστικές γραμμές
- σ' ένα κόμμα που η ανανέωση του πολιτικού δυναμικού σε θέσεις και αξιώματα υπακούει μόνο σε προσωπικές επιλογές τιμαριούχων και εξουσίας χωρίς συλλογική αποτίμηση, αξιολόγηση, κρίση και πρόταση.

Το δάθει
δημόσια
το κόμμα
Ποιοί θα
σε ρωτήσουν
Τι έκανες;

6. Όλοι συμφωνήσαμε στην ανάγκη διεύρυνσης του Κινήματος σε πολιτικές και κοινωνικές δυνάμεις που συγκροτούν τη νέα προοδευτική πλειοψηφία και ότι αυτό προϋποθέτει συντεταγμένη, οργανωμένη και σχεδιασμένη προσπάθεια του Κινήματος. Μια προσπάθεια που στοχεύει στη διεύρυνση προς νέα κοινωνικά στρώματα όχι στη βάση των σχέσεων εξουσίας αλλά πάνω στην πολιτική ατζέντα προτεραιοτήτων, θεμάτων, θέσεων και αναγκών.

Αυτή η πολιτική μας επιλογή μέχρι τώρα εξαντλήθηκε σε κινήσεις κορυφής ή συσπειρώσεις δυνάμεων μέσα από κινήσεις, ομίλους, πρόσωπα, αναγκαίες μεν αλλά όχι ικανές να δημιουργήσουν ρεύμα πολιτικής και κοινωνικής πλειοψηφίας.

Η συμπαράταξη αυτή με παλιά στελέχη του ΔΗΚΚΙ και της ΠΟΛΑΝ, με τις κινήσεις του ευρύτερου χώρου της ανανεωτικής αριστεράς, με κεντρογενείς δυνάμεις, αλλά και με πρόσωπα –στελέχη ανένταχτα ως τώρα είχε θετικό αντίκτυπο στην κατάκτηση της εκλογικής νίκης. Όμως, δεν καταφέραμε να επεξεργαστούμε και να συμφωνήσουμε ένα συνολικό σχέδιο που ξεκινά από την πολιτική και κοινωνική βάση και αντανακλά μονιμότερες και οργανικά ενταγμένες στον πολιτικό μας σχεδιασμό λειτουργίες.

Έτσι, εμφανίζουμε την εικόνα του ευκαιριακού συνομιλητή που επι πλέον στο εσωτερικό μας αντιπαλεύουμε τις επι μέρους επιλογές. Η καλλιέργεια της αντίληψης ότι από παρόμοιες κινήσεις, παράλληλες ή και αντίθετες προς το χώρο θα «μπολιαστεί» το ΠΑΣΟΚ με το πνεύμα των νέων αναγκών κάθε άλλο παρά συνέβαλαν στον αρχικό μας στόχο. Θα αλλάξει αφ' εαυτού μέσα από την πολιτική του αναβάθμιση κατ'αρχήν, την κοινωνική και πολιτική του διεύρυνση, την αλλαγή και την ανανέωση δομών, προσώπων, λειτουργιών.

7. Όλοι συμφωνήσαμε στη συνέχεια και την ανανέωση, στη νέα ενότητα και την προοπτική και ότι αυτό θα γίνει μέσα από τη νέα συλλογικότητα και την απόφαση του «όλοι μαζί». Στην πορεία αποδείχτηκε ότι εξακολουθούν να αναπαράγονται και κάποιες δύσκολες στιγμές να κυριαρχούν οι λογικές των συσχετισμών και των αντιπαραθέσεων της προηγούμενης ιστορικής περιόδου.

Στην εσωκομματική μας ζωή οι εσωτερικές σχέσεις και αντιθέσεις διαμόρφωσαν νέα πεδία ξεπερασμένων αντιπαραθέσεων και λογικών που ουσιαστικά μας απομακρύνουν από τις ανάγκες της νέας εποχής.

Αυτό αποτυπώνεται ανάγλυφα στην πορεία του τελευταίου δύσκολου και κρίσιμου ενάμιση χρόνου:

- Αμέσως μετά τις εκλογές επιχειρήθηκε από δύο ακραίες κατευθύνσεις και στη βάση της εκτίμησης του εκλογικού αποτελέσματος ή αποσύνδεση του προέδρου από την παράταξη και το Κίνημα στη λογική του ποιος έδωσε τη νίκη: Ο Κ. Σημίτης ή το ΠΑΣΟΚ. Αυτή η ανιστόρητη, επικίνδυνη και αφοριστική λογική υποβαθμίζει και τον πρόεδρο και το ΠΑΣΟΚ, αδυνατεί να κατανοήσει τη διαλεκτική τους σχέση, την ξεχωριστή και συμπληρωματική τους επιρροή. Νίκησε ο Κ. Σημίτης μαζί με το ΠΑΣΟΚ όπως γινόταν σ' όλη τη διαδρομή μας.
- Στη φάση της διαπλοκολογίας ενισχύσαμε συχνά με τη στάση μας το νοσηρό κλίμα, στο όνομα της επικράτησης προσωπικών στρατηγικών ή της αναπαραγωγής των εσωκομματικών χαρακωμάτων, με αποτέλεσμα να δυναμώνει η καχυποψία και να εμφιλοχωρεί η αμφιβολία στην κοινωνία. Η μοναξιά των στελεχών στις πιο κρίσιμες στιγμές της περιόδου και η έλλειψη αλληλεγγύης και ανάληψης της συλλογικής ευθύνης κυριαρχούσε και αποδυνάμωνε τη θέση και την πολιτική μας.

- Κατά τη διάρκεια της κρίσης του ασφαλιστικού κορυφώθηκε η αντίθεση που ενδημεί από καιρό στον πολιτικό σχηματισμό μας. Η «καλή» Κυβέρνηση και το κόμμα «βαρίδι», το «καλό και κοινωνικά ευαίσθητο» κόμμα και η «ανάληπτη» Κυβέρνηση και κάπου οι βουλευτές να διεκδικούν λόγο και ρόλο.
- Και σε όλη αυτή την περίοδο δεν χάθηκε ποτέ η ευκαιρία να εμφανίζεται το ΠΑΣΟΚ σε δύο στρατόπεδα στο «εκσυγχρονιστικό» και σ' αυτό της «εσωκομματικής αντιπολίτευσης» παρ' ότι γεγονότα, πρακτικές και απόψεις στελεχών διακωμωδούσαν αυτό τον διαχωρισμό. Ένα διαχωρισμό που στην γενική αμορφία του κινήματος μπορεί να φαίνεται ότι εκφράζεται σε εσωκομματικές εκλογικές, διαδικασίες, αδικεί, όμως, κατάφωρα και την ιστορία και τη διαδρομή και την αυτονομία των μελών και στελεχών της παράταξης.

8. Απότοκος αυτών των εξελίξεων είναι και η ασθενής υποστήριξη του συνόλου ή των κρίσιμων επιλογών της πολιτικής μας στην κοινωνία.

Η νέα συλλογικότητα προϋποθέτει ενότητα αντίληψης, αίσθηση προτεραιοτήτων και έμπρακτη αλληλεγγύη στην Κυβέρνηση και ένα κόμμα που αναδεικνύει στην κοινωνία την πολιτική μας και κατοχυρώνει τις αλλαγές και τις μεταρρυθμίσεις που επαγγελλόμαστε.

Συχνά σ' όλη αυτή την περίοδο που πέρασε είχαμε την αίσθηση ότι μας αρκούσε η νομοθετική ρύθμιση των αλλαγών για να αποτυπωθούν ως κοινωνική και θεσμική πράξη. Η ιστορία μας διαψεύδει. Χωρίς ρωμαλέο, ενεργό, μάχιμο κόμμα που παίρνει πρωτοβουλίες, πειραματίζεται, διορθώνει, αποφασίζει, δρα, οι αλλαγές είναι ασκήσεις επί χάρτου.

Αν σε προηγούμενες εποχές η ανασυγκρότηση και μετεξέλιξη του Κόμματος μπορούσε να αρκестεί στην συγκρότηση ενός αξιόπιστου και αποτελεσματικού εκλογικού μηχανισμού, οι σημερινές ανάγκες ούτε κατ' ελάχιστο δεν υπηρετούνται.

Το Κόμμα οφείλει και πρέπει να πιστέψει σ' αυτό που κάνει και κυρίως σ' αυτό που μπορεί και πρέπει να κάνει : Να φέρει την κοινωνία στο προσκήνιο με τη δυνατότητα της απόφασης και της συμμετοχής.

9. Οι επιπτώσεις όλων αυτών των παραμέτρων στην εικόνα, την παρουσία και τη λειτουργία της Οργάνωσής μας είναι αναπόφευκτα σημαντικές.

Ένα Κόμμα ευαίσθητο απέναντι στις συγκυρίες και το κάθε φορά πολιτικό κλίμα, αμυντικό απέναντι σε εξελίξεις που δεν ελέγχει και δεν κατευθύνει, ευεπίφορο σε αντιπολιτευτικές τάσεις και πρακτικές, συχνά εμφανίζονταν σε όλη αυτή τη διαδρομή μετέωρο και αναποφάσιστο.

Από πολύ χρόνο πριν οι διαπιστώσεις και οι ανάγκες έχουν καταγραφεί, οι κριτικές και τα προβλήματα έχουν εξαντληθεί, οι προοπτικές και οι στόχοι της ανασυγκρότησης και της μετεξέλιξης έχουν περιγραφεί. Και οι νέες προσπάθειες ανασύνταξης διατήρησαν τη νικηφόρα στρατηγική δεν άλλαξαν, όμως, ως ώφειλαν εκ βάθρων το ΠΑΣΟΚ.

Οι σωστές και επιβεβλημένες αναφορές των πολιτικών θέσεων πάνω στα κεντρικά ζητήματα

- της διπολικής αναμέτρησης και της σύγχρονης οριοθέτησης των προοδευτικών θέσεων, προτάσεων και πολιτικών

- της ανασύνθεσης του ευρύτερου προοδευτικού χώρου της κεντροαριστεράς που είναι κυριολεκτικά δική μας υπόθεση
 - της σύγχρονης κοινωνικής αναφοράς και αντιστοίχησης που οφείλει να έχει η νέα προοδευτική πλειοψηφία
 - των κατευθύνσεων που πρέπει να πάρουν οι αλλαγές στο ΠΑΣΟΚ
- είναι πολύ δύσκολο να αμφισβητηθούν και να ξεπεραστούν

Οι πραγματικές ιδεολογικές και πολιτικές προϋποθέσεις της υλοποίησης τους απαιτούν μια ριζική αλλαγή στον τρόπο που διαχειριζόμαστε την πολιτική, που σχεδιάζουμε τη δράση, που επικοινωνούμε με το λαό, που αντιμετωπίζουμε την κοινωνία και τις νέες ανάγκες της.

Αντιγράφουμε από τις θέσεις τη σχετική παράγραφο για το κόμμα που αναφέρεται στο εύρος των αλλαγών που απαιτούνται.

«Για να κατακτήσει αυτό το σημαντικό του ρόλο το ΠΑΣΟΚ στη σημερινή συγκυρία καλείται να εντείνει την προσπάθειά του για θέματα ιδεολογικής και πολιτικής οριοθέτησης απέναντι στη συντηρητική παράταξη. Να κατοχυρώσει τη συμμετοχή του στην διαμόρφωση των θέσεων και της πολιτικής σε διαρκή ανατροφοδότηση με την Κυβέρνηση και την Κοινοβουλευτική Ομάδα μέσα από μόνιμες και κατοχυρωμένες διαδικασίες. Να αναλάβει την ευθύνη να οργανώσει και να διευθύνει τον κοινωνικό διάλογο που οδηγεί σε αναπτυξιακές συμφωνίες πάνω σε όλες τις όψεις της πραγματικής ανάπτυξης σε κάθε επίπεδο. Να επουλώσει τις πληγές και Ωά τραύματα που προξενήθηκαν τον τελευταίο καιρό στη σχέση του με το μαζικό και συνδικαλιστικό μνήμα. Να επεξεργαστεί τα βήματα και να αναλάβει όλες τις πρωτοβουλίες που οδηγούν την συγκρότηση των πολιτικών και κοινωνικών μας συμμαχιών. Να αναβαθμίσει τις διεθνείς μας σχέσεις με ανταλλαγή εμπειριών, επεξεργασία προτάσεων και ανάληψη διεθνών πρωτοβουλιών στα πλαίσια της ευρωπαϊκής αριστεράς και της σοσιαλιστικής διεθνούς.

Η ενίσχυση της άμεσης δημοκρατίας, η αποκέντρωση της κομματικής εξουσίας, ο διακριτός ρόλος του κόμματος στη συνολική λειτουργία του πολιτικού σχηματισμού και η ενδυνάμωση και αναβάθμιση των συλλογικών οργάνων σε κάθε επίπεδο είναι τα βάθρα της αλλαγής που απαιτούν οι καιροί. Γι' αυτό ακριβώς οι αλλαγές πρέπει να περικλείουν το χαρακτήρα μιας πραγματικής υπέρβασης του υπάρχοντος ΠΑΣΟΚ και τη δυναμική μιας επανίδρυσης και να έχουν συγκεκριμένο προσανατολισμό: Την επιστροφή στη βάση του Κινήματος, τη νέου τύπου περιφερειακή συγκρότηση του Κόμματος, τη νέα συλλογικότητα στην πολιτική διεύθυνση του ΠΑΣΟΚ».

10. Στη συνεδρίαση του Ε.Γ. που αποφάσισε να εισηγηθεί στην Κ.Ε. να μην υπάρξουν καταστατικές αλλαγές στο 6^ο Συνέδριο έγινε πολύ ουσιαστική και σε βάθος συζήτηση για το «κόμμα που θέλουμε». Τώρα με όλες τις εξελίξεις που βιώνουμε αυτές τις μέρες το Συνέδριο μας γίνεται και πάνω σ' αυτό το κρίσιμο και μεγάλο θέμα εξαιρετικά επίκαιρο.

Οι ριζικές αλλαγές για να συμφωνηθούν και να ψηφιστούν απαιτούν ο διάλογος να γίνει συντεταγμένα και πάνω σε όλες τις όψεις του έτσι ώστε το κόμμα των αξιωματούχων, του προσανατολισμού στο κράτος, της διαχείρισης της εξουσίας, να αποκτήσει την αναγκαία κοινωνική δυναμική και την πνοή της αναγέννησης.

Θέματα όπως η νέα συλλογικότητα στην πολιτική διεύθυνση που απαιτούν μια νέα δομή στην κορυφή (Συνέδριο, Πρόεδρος, Κ.Ε., Εθνικό Συμβούλιο, Γραμματέας Κ.Ε.,

*Τι σχέδιο
έχει ο
Μανώλης Λάουρε
με το σώμα
των Δείκων*

Ε.Γ.) δεν συνιστούν μια απλή οργανωτική μεταβολή. Συνδέονται αξεδιάλυτα με τη φυσιогνωμία του ΠΑΣΟΚ στη νέα εποχή καθώς και με την αλλαγή ευρύτερα του μοντέλου διαχείρισης της εξουσίας και της μετεξέλιξης του πολιτικού συστήματος. Και εκεί διατυπώνονται διαφορετικές απόψεις ακόμη και για το χαρακτήρα του Κινήματος.

Θέματα, όμως, όπως η επιστροφή στη βάση του Κινήματος, οι Επιτροπές Πρωτοβουλίας, η αποκέντρωση της κομματικής εξουσίας, η Οργάνωση Βάσης ανα Δήμο, η νέου τύπου Περιφερειακή Συγκρότηση, που ήδη ωρίμασαν και έγιναν κοινή συνείδηση στο χώρο πρέπει να προχωρήσουν άμεσα και δεν απαιτούν μεγάλες καταστατικές αλλαγές.

Αυτή τη συζήτηση θέλουμε να την ανοίξουμε επι της ουσίας στο Συνέδριο και να καταλήξουμε στις καταστατικές αλλαγές που απαιτούνται στην Πανελλήνια Συνδιάσκεψη τις οποίες θα επικυρώσει το 7^ο Συνέδριο του Κινήματος.

Η νέα Κ.Ε. πρέπει να επιφορτιστεί μ' αυτή την ευθύνη και το Συνέδριο μαζί με τις πρώτες του αποφάσεις για το κόμμα να την δεσμεύσει προκαταβολικά για τα βήματα της υλοποίησής τους.

Το ΠΑΣΟΚ έχει χρέος να δώσει και αυτή την απάντηση χωρίς υπεκφυγές. Και θα την δώσει.